

اضطراب کتابخانه‌ای دستیاران بالینی در استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی بر اساس مقیاس باستیک بومی شده

فریده اکبرزاده^۱، زاهد بیگدلی^۲

چکیده

زمینه و هدف: کتابخانه برای برخی از دانشجویان، محل امنی برای تحقیق و مطالعه به‌شمار می‌آید، اما برای برخی دیگر زمینه‌های اضطراب را ایجاد می‌کند. هدف اصلی پژوهش بررسی اضطراب کتابخانه‌ای دستیاران دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی بر اساس عوامل پنجگانه‌ی مقیاس باستیک می‌باشد.

روش بررسی: پژوهش پیمایشی مقطعی بود. حجم نمونه ۱۹۷ نفر بود و از نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده شد. ۱۶۹ نفر به پرسش‌نامه پاسخ دادند. ابزار گردآوری داده پرسش‌نامه‌ی محقق ساخته بود که روایی آن توسط متخصصان و پایایی آن با ضریب آلفای کرونباخ برابر ۰/۸۰۹ تایید شد. پرسش‌نامه شامل ۴۱ سؤال در مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت بود. سؤالات اضطراب کتابخانه‌ای بر اساس عوامل پنجگانه مقیاس باستیک طراحی و بومی شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با روش‌های آمار توصیفی فراوانی، میانگین، انحراف معیار و آمار تحلیلی آزمون‌های کولموگراف-اسمیرنوف و ضریب همبستگی پیرسون با استفاده از نرم‌افزار SPSS انجام شد.

یافته‌ها: میانگین نمره‌ی اضطراب کتابخانه‌ای ۷۸/۳۲ از نمره معیار ۹۰، میانگین نمره‌ی میزان آشنایی و میزان استفاده ۳۲/۰۸ از نمره معیار ۴۲ و ۲۹/۵۴ از نمره معیار ۵۱ بود. عوامل مکانیکی و عوامل عاطفی بالاترین میانگین را در میان عوامل ایجادکننده‌ی اضطراب کتابخانه‌ای داشتند. میانگین اضطراب کتابخانه‌ای بین دستیاران زن و مرد تفاوت معناداری نداشت ($p > 0/05$). بین اضطراب کتابخانه‌ای دستیاران و مهارت‌های استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی، میزان آشنایی و استفاده‌ی آنان رابطه‌ی معناداری وجود داشت.

نتیجه‌گیری: نتایج، نشان‌دهنده‌ی وجود سطحی از اضطراب کتابخانه‌ای در بین دستیاران است. پذیرش این واقعیت می‌تواند قدم مثبتی در رفع مشکلات موجود در زمینه‌ی استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی محسوب گردد.

واژه‌های کلیدی: کتابخانه‌ها، اضطراب، منابع اطلاعاتی، پایگاه‌های اطلاعاتی، دستیاران بالینی، کرمانشاه

دریافت مقاله: اردیبهشت ۱۳۹۸

پذیرش مقاله: شهریور ۱۳۹۸

* نویسنده مسئول:

فریده اکبرزاده؛

دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه
شهید چمران اهواز

Email :
akbarzadehfar@ymail.com

مقدمه

برای برخی از دانشجویان، کتابخانه‌ی دانشگاهی مکانی امن برای پژوهش و مطالعه می‌باشد، در حالی که برای برخی دیگر زمینه‌ساز ایجاد اضطراب است، به طوری که می‌تواند در استفاده‌ی موفقیت‌آمیز از کتابخانه تأثیر سوء بگذارد. Mellon در سال ۱۹۸۶ اصطلاح اضطراب کتابخانه‌ای را به کار برد و نظریه اضطراب کتابخانه‌ای را ارائه داد که می‌توان آن را احساس اضطراب توصیف کرد که گاه بازدارنده است و دانشجو هنگام مواجهه یا نیاز به پژوهش کتابخانه‌ای به آن دچار می‌شود (۱). اضطراب کتابخانه‌ای در تحقیق Mellon به تمایز اضطراب و ناامیدی منجر شد. به عبارت دیگر، اضطراب کتابخانه‌ای هرگونه نشانه‌های عاطفی منفی هنگام استفاده یا تفکر استفاده از کتابخانه از قبیل ترس، نگرانی، تردید، استرس، احساس عدم توانایی و کفایت، احساس تنهایی، احساس آشفتگی و غیره را شامل می‌گردد (۲). Bostick در سال ۱۹۹۲ معیار اضطراب کتابخانه‌ای را تعیین نمود و آن را به عنوان ابزاری برای پژوهش‌های خود، در این زمینه استفاده نمود. در طرح این معیار، Bostick توانست علت‌هایی را برای اضطراب کتابخانه‌ای شناسایی نماید. موانع کارکنان، موانع عاطفی، موانع احساس راحتی در کتابخانه، موانع آگاهی از کتابخانه، و موانع فنی از جمله این علل بود (۳). حضور در محیط‌های آموزشی همواره برای بسیاری از دانشجویان، با تجربه‌ی سطوح گوناگونی از اضطراب همراه بوده است. در این میان، اضطراب کتابخانه‌ای به عنوان یکی از مهمترین و شایع‌ترین اضطراب‌های وابسته به محیط‌های دانشگاهی محسوب می‌شود (۴). پژوهش خدیوی و همکاران نشان می‌دهد که میزان آشنایی دانشجویان دانشگاه اصفهان با منابع الکترونیکی پایین‌تر از حد معیار است، اما میزان اضطراب کتابخانه‌ای در میان آن‌ها در حد معمول است (۵). یافته‌های جوکار و طاهریان نشان می‌دهد که میانگین اضطراب کتابخانه‌ای در دانشجویان مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شیراز ۲/۹۳ است. میانگین اضطراب کتابخانه‌ای در زنان و مردان و نیز افرادی که قبل از ورود به دانشگاه از کتابخانه استفاده می‌کردند و آنانی که استفاده نمی‌کردند، اختلاف معناداری نداشت (۶). نارمنجی و نوکاریزی دریافتند که اکثریت دانشجویان (۸۲/۱ درصد) پایین‌تر از حد متوسط (نمره ۶۰) دچار اضطراب اینترنتی بودند، با این حال توزیع نمره‌ی اضطراب اینترنتی نرمال بود. نتایج، تفاوت معناداری را بین میانگین نمره اضطراب اینترنتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌های بیرجند و فردوسی و نمره‌ی متوسط اضطراب اینترنتی (نمره ۶۰) نشان داد و مشخص شد که اضطراب آن‌ها به طور معناداری در جامعه از سطح

متوسط پایین‌تر است (۷). بر اساس یافته‌های حریری و نعمتی لقمجانی اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشکده علوم توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی ایران در سطح متوسط قرار دارد (۸). عرفان‌منش و بصیریان جهرمی دریافتند که سطح اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان ترم اول کارشناسی دانشگاه مالایا در تورهای آشنایی با کتابخانه به میزان معناداری کاهش یافته است (۹). آبیاری علی‌آباد رابطه‌ی بین سواد اطلاعاتی و اضطراب کتابخانه‌ای را بررسی و به تعیین رابطه‌ی متغیرهای جمعیت‌شناختی و دانشگاهی با این دو مفهوم پرداخت. یافته‌ها نشان داد که وضعیت سواد اطلاعاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران بالاتر از حد متوسط و میزان اضطراب کتابخانه‌ای کمتر از حد متوسط بود (۱۰). رفیعی مقدم و جعفری مفرد طاهری در بررسی تعیین اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال پی بردند که اضطراب کتابخانه‌ای خانم‌ها از آقایان بیشتر، ولی از نظر سنی و سطوح آشنایی با رایانه، اضطراب آن‌ها تقریباً یکسان است. مقطع تحصیلی تأثیری بر اضطراب نداشت (۱۱). پژوهش عرفان‌منش و همکاران نشان داد که ۶۱ درصد دانشجویان دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شیراز، سطوح متوسط و بالایی از اضطراب را تجربه کردند. اضطراب کتابخانه‌ای مردان در تمامی ابعاد بالاتر از زنان بود. در مقایسه‌ی ابعاد هشت‌گانه‌ی اضطراب کتابخانه‌ای، اضطراب دسترسی به خدمات، بیشترین و اضطراب همکاری کارکنان کم‌ترین میانگین را نشان می‌داد (۱۲). اصغرپور مهربانی و ساجدی دریافتند که میانگین کلی اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه قم ۸۸/۷۶ است. میانگین اضطراب کتابخانه‌ای در زنان بیشتر از مردان است. در افرادی که قبل از ورود به دانشگاه از کتابخانه استفاده می‌کردند و آنان که استفاده نمی‌کرده‌اند، اختلاف معناداری وجود نداشت. به علاوه این معناداری تنها مربوط به موانع فیزیکی بود و در سایر عوامل مؤثر بر اضطراب کتابخانه‌ای اختلاف معناداری مشاهده نشد (۱۳). پژوهش غفاری نشان داد که اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان رشته‌های علوم انسانی دانشگاه پیام نور استان قم در حد متوسط است (۱۴). کوکی و همکاران دریافتند نمره‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز در میزان اضطراب کتابخانه‌ای با میانگین ۱۵۱/۶۹ و انحراف معیار ۱۹/۹۴ در حد متوسط بوده است (۱۵). یافته‌های اشرفی‌ریزی و همکاران نشان داد که میانگین اضطراب کتابخانه‌ای بر اساس مقیاس لیکرت در میان دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان ۲/۶۸ و در میان دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شیراز ۲/۶۶ است که از میانگین متوسط ۲/۵ بالاتر است. علاوه

حالاتی از نگرانی را تجربه می‌کنند. از آنجایی که معمولاً دستیاران به علت انجام فعالیت‌های آموزشی، درمانی و پژوهشی بیشتر از سایر دانشجویان نیازمند مطالعه، تحقیق و استفاده از کتابخانه هستند، بررسی اضطراب کتابخانه‌ای در این گروه می‌تواند اهمیت و ضرورت بیشتری داشته باشد. شناسایی وضعیت آرامش روحی کاربران در برخورد با این منابع می‌تواند ضمن فراهم آوردن زمینه‌ی استفاده بهینه، کتابداران را در تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی‌های آتی کتابخانه یاری نماید.

هدف پژوهش حاضر بررسی اضطراب کتابخانه‌ای دستیاران دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی بر اساس عوامل پنجگانه‌ی مقیاس باستیک است. فرضیه‌های پژوهش رابطه‌ی بین اضطراب کتابخانه‌ای و متغیرهای جنسیت، مهارت‌های زبان انگلیسی و استفاده از منابع و خدمات الکترونیکی، میزان آشنایی و استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی را بررسی می‌کند.

روش بررسی

در این پژوهش از روش تحقیق پیمایشی مقطعی (توصیفی-تحلیلی) استفاده شد. جامعه‌ی آماری مورد بررسی متشکل از ۴۴۸ نفر دستیار دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه بود که در دانشگاه به تحصیل اشتغال دارند. حجم نمونه با فرمول کوکران ۱۹۷ نفر محاسبه شد. نمونه‌ها با نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده، پرسش‌نامه‌ی محقق ساخته بود، مشتمل بر ۴۱ سؤال که در سه بخش تنظیم شد. بخش مشخصات فردی و مهارتی شامل چهار سؤال، بخش آشنایی و استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی شامل هفت سؤال منطبق بر منابع و خدمات موجود در دانشگاه، و بخش اضطراب کتابخانه‌ای شامل سی گویه و پاسخ‌ها بر اساس مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت است. سؤالات اضطراب کتابخانه‌ای بر اساس عوامل پنجگانه‌ی کارکنان، عواطف، راحتی، دانش کتابخانه‌ای و مکانیکی مقیاس باستیک ۱۹۹۲ ضمیمه A (۴) است. با مطالعه‌ی گویه‌های مقیاس اصلی، گویه‌های هم محتوا با آن و متناسب با فضای کتابخانه دیجیتال، منابع اطلاعاتی الکترونیکی و خدمات الکترونیکی موجود در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه طراحی و بومی شد. دامنه‌ی نمره‌های اضطراب کتابخانه‌ای در این پژوهش از ۳۰ تا ۱۵۰ امتیاز و ارزش وسط مقیاس (نمره ۹۰)، دامنه‌ی نمره‌های آشنایی با منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی از ۱۴ تا ۷۰ امتیاز و نمره وسط آن ۴۲ و دامنه‌ی نمره‌های استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی ۱۷ تا ۸۵ امتیاز و نمره متوسط آن ۵۱ است. پس از تأیید روایی پرسش‌نامه طراحی شده توسط متخصصان، پایایی سؤال‌های میزان آشنایی و استفاده از منابع و

بر این بین سن، جنسیت و اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان رابطه معناداری وجود نداشت، اما بین جنسیت و اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شیراز رابطه معناداری وجود داشت، در حالی که رابطه‌ی سن و اضطراب کتابخانه‌ای آنان معنادار نبود. در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان موانع کارکنان و راحتی در کتابخانه به ترتیب بالاترین و پایین‌ترین موانع بودند. در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شیراز موانع کارکنان و راحتی در کتابخانه با میانگین ۳/۰۷ و ۲/۴۸ به ترتیب بالاترین و پایین‌ترین موانع بودند (۱۶). یافته‌های Wildemuth در بین دانشجویان دو دانشگاه ایالات متحده نشان داد که اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان مرد غیرانگلیسی زبان بالاترین سطح را داشت (۱۷). Jan و همکاران با بررسی اضطراب کتابخانه‌ای در میان دانشجویان کارشناسی ارشد سه رشته مختلف در پاکستان دریافتند که ۷۲ درصد شرکت کنندگان تجربه اضطراب خفیفی را در کتابخانه داشتند (۱۸). یافته‌های McPherson حاکی از وجود اضطراب کتابخانه‌ای به دلیل وجود دو عامل سازمانی و فردی در میان دانشجویان دانشگاه ایندیز غربی است (۱۹). Van Scoyoc به تأثیر مثبت آموزش مستقیم دانشجویان توسط کتابداران بر کاهش اضطراب کتابخانه‌ای نسبت به خودآموزهای کامپیوتری اشاره کرد (۲۰). نتایج تحلیل Leppington و Feind تأیید کرد که آرایه آموزش سواد اطلاعاتی در زمانی که دانشجویان موظف به استفاده از منابع کتابخانه هستند با کاهش اضطراب کتابخانه‌ای مرتبط است (۲۱). Bowers میزان اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان حقوق در COL (مدرسه خصوصی حقوق در نیمه غربی ایالات متحد) را به‌طور کلی در حد متوسط گزارش کرد. دانشجویانی که دفعات بیشتری از کتابخانه استفاده می‌کردند میزان اضطراب کتابخانه‌ای کمتری داشتند (۲۲). میانگین امتیاز اضطراب کتابخانه در میان دانشجویان دانشگاه کیپ برتون در کانادا نشان‌دهنده‌ی سطح اضطراب خفیف در میان تمام پاسخ‌دهندگان بود. هر دو جنس مرد و زن با نمره‌ی نزدیک به میانگین کلی، اضطراب خفیفی داشتند (۲۳). بازاریابی منابع و خدمات کتابخانه، اولین گام در ارتقای سواد اطلاعاتی و کاهش اضطراب کتابخانه است (۲۴).

با توجه به نقش کتابخانه در توسعه‌ی فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی و لزوم استفاده‌ی بهینه از کتابخانه‌های دانشگاه، توجه به شرایط روحی کاربران به منظور ایجاد آرامش روانی در جهت افزایش بهره‌وری از کتابخانه‌ها امری ضروری است. با وجود پایگاه‌های اطلاعاتی گوناگون، برگزاری کارگاه‌های آموزشی متعدد و فرایندهای متنوع دسترسی و اطلاع‌رسانی، مشاهده می‌شود برخی کاربران کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه هنگام استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی

سپس مجموع نمره‌های پاسخگویان، به‌عنوان نمره اضطراب کتابخانه‌ای محاسبه شد. در این مقیاس نمره‌ی پایین به معنای اضطراب کتابخانه‌ای پایین، و نمره‌ی بالا به معنای اضطراب کتابخانه‌ای بالا است. تجزیه و تحلیل داده‌ها با روش‌های آمار توصیفی توزیع فراوانی، میانگین، انحراف معیار و آزمون‌های کولموگراف-اسمیرنوف و ضریب همبستگی پیرسون با استفاده از نرم‌افزار SPSS انجام شد.

یافته‌ها

جدول ۱: ویژگی‌های فردی و مهارتی دستیاران پاسخ‌دهنده

متغیرها	طبقات	فراوانی	درصد
سن	۲۵ سال و کمتر	۱۲	۷/۱
	۲۶-۳۰ سال	۴۷	۲۷/۸
	۳۱-۳۵ سال	۵۰	۲۹/۶
	۳۶-۴۰ سال	۲۷	۱۶
	بیشتر از ۴۱ سال	۲۷	۱۶
جنسیت	بدون پاسخ	۶	۳/۶
	مرد	۸۰	۴۷/۳
	زن	۸۹	۵۲/۷
	بسیار زیاد	۱۵	۸/۹
مهارت استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی	زیاد	۱۷	۱۰/۱
	متوسط	۸۴	۴۹/۷
	کم	۴۷	۲۷/۸
	بسیار کم	۶	۳/۶

الکترونیکی» نشان داد که ۴۹/۷ درصد پاسخ‌دهندگان به میزان متوسط مهارت ذکر شده را داشتند (جدول ۱). نتایج خود ارزیابی مهارت زبان انگلیسی نشان داد ۶۳/۹ درصد پاسخ‌دهندگان در حد متوسط دارای مهارت زبان انگلیسی بودند. میانگین مهارت زبان انگلیسی برابر ۳/۰۷ با خطای استاندارد ۰/۰۶۳ و میانه‌ی آن برابر ۳ بود.

خدمات الکترونیکی و سؤال‌های اضطراب کتابخانه‌ای با آزمون آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۹۵۶ و ۰/۷۶۵ و پایایی تمامی سؤالات ابزار برابر ۰/۸۰۹ محاسبه شد که با توجه به معیار پذیرش پایایی، میزان پایایی ابزار در حد خوب محسوب می‌گردد. پرسش‌نامه با مراجعه‌ی پژوهشگر به مراکز درمانی، کتابخانه‌ها و با همکاری کتابداران شاغل توزیع و ۸۵/۷ درصد آن گردآوری شد. پرسش‌نامه‌ی پژوهش شامل گویه‌های ترکیبی بیانگر مفاهیم مثبت و منفی بود. به‌منظور محاسبه‌ی مجموع نمره‌های پاسخگویان، نمره‌های گویه‌هایی که مفهوم مثبت داشتند وارونه شدند و

در این پژوهش ۱۶۹ پرسش‌نامه تکمیل و عودت داده شد که این مقدار برابر با ۸۵/۷ درصد جامعه‌ی پژوهش بود. بیشترین توزیع فراوانی سنی پاسخ‌دهندگان مربوط به بازه سنی ۳۱-۳۵ سال (۲۹/۶ درصد) بود. ۵۷/۴ درصد جامعه پژوهش در دو بازه سنی ۲۶-۳۰ و ۳۱-۳۵ سال قرار داشتند که در مجموع نیمی از جامعه‌ی پژوهش بین ۲۶-۳۵ ساله بودند. نتایج خود ارزیابی میزان مهارت «استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات

جدول ۲: میانگین آشنایی و استفاده دستیاران از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی

متغیرها	میانگین آشنایی	میانگین استفاده
Proquest	۱/۷۶	۱/۸۰
Ovid	۲/۰۱	۱/۹۳
Science direct	۲/۰۳	۱/۹۸
Clinical key	۲/۰۵	۲/۱۳

۲/۸۲	۲/۸۱	Up to Date
۲/۰۱	۱/۹۶	Web of Science
۲/۰۸	۲/۲۳	Scopus
۲/۱۰	۲/۰۵	سامانه برکت
۳/۱۹	۳/۰۸	PubMed
۳/۸۱	۳/۸۵	Google
۲/۰۱	۲/۱۲	خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی (SDI)
۲/۵۷	۲/۶۲	پورتال کتابخانه دیجیتال دانشگاه
۱/۹۴	۲/۰۳	سیستم هشدار و اطلاع‌رسانی منابع الکترونیکی (alert)
۱/۸۹	۱/۹۵	پورتال حنان

به ترتیب به میزان متوسط (۴۰/۸ درصد) و به میزان زیاد (۳۶/۷ درصد) اظهار نمودند.

پایین‌ترین نمره‌ی اضطراب کسب شده‌ی دستیاران ۴۵ و بالاترین نمره ۱۰۷ بود. دامنه‌ی تغییرات معادل ۲۱ محاسبه و بر اساس آن اضطراب کتابخانه‌ای در سه سطح طبقه‌بندی شد. ۱۶/۶ درصد پاسخ‌دهندگان میزان اضطراب کتابخانه‌ای پایین، ۵۷/۴ درصد متوسط و ۲۶ درصد اضطراب کتابخانه‌ای بالا داشتند.

بر اساس جدول ۲، بالاترین میانگین آشنایی با منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی و استفاده از آن‌ها به ترتیب به موتور جستجوی گوگل، پایگاه اطلاعاتی PubMed و Up to Date و پایین‌ترین میانگین آشنایی و استفاده به پایگاه اطلاعاتی Proquest اختصاص داشت.

بر اساس خوداظهاری دستیاران، ۵۰/۳ درصد آنان به طور متوسط ۱-۵ ساعت در ماه از وقت خود را صرف جستجوی اطلاعات الکترونیکی می‌کنند و ۶۶/۳ درصد آنان به طور متوسط تعداد ۱-۵ مقاله در ماه دانلود می‌کنند. دستیاران تأثیر این مقدار استفاده را در رفع نیاز اطلاعاتی خود

جدول ۳: میانگین نمره‌های اضطراب کتابخانه‌ای، میزان آشنایی و میزان استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی در دستیاران زن و مرد

جنسیت	میانگین اضطراب کتابخانه‌ای	میانگین میزان آشنایی	میانگین میزان استفاده
مرد	۷۷/۹۳۷۵	۳۲/۳۳۷۵	۲۸/۹۵۰۰
زن	۷۸/۶۷۴۲	۳۱/۸۶۵۲	۳۰/۰۹۲۰
جمع	۷۸/۳۲۵۴	۳۲/۰۸۸۸	۲۹/۵۴۴۹

و مرد تقریباً یکسان است و تفاوت بسیار جزئی با یکدیگر دارند.

بر اساس جدول ۳ میانگین نمرات اضطراب کتابخانه‌ای، میزان آشنایی و استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی در دستیاران زن

جدول ۴: میانگین نمره‌ی عوامل ایجادکننده‌ی اضطراب کتابخانه‌ای دستیاران بر اساس فرده مقیاس‌های پنجگانه‌ی مقیاس باستیک

خرده مقیاس‌ها	گوبه‌ها	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار	تعداد
عوامل کارکنان (کتابداران)	۶	۶	۲۴	۱۲/۴۳۴۷	۴/۴۵۲۲۱	۱۶۹
عوامل عاطفی	۸	۹	۳۱	۲۱/۹۱۱۲	۴/۵۹۶۶۳	۱۶۹
عوامل راحتی	۳	۳	۱۲	۶/۹۰۵۳	۱/۸۸۱۱۲	۱۶۹
عوامل دانش کتابخانه‌ای	۵	۷	۵۵	۱۵/۷۳۹۶	۵/۳۱۴۲۶	۱۶۹
عوامل مکانیکی	۸	۱۱	۳۷	۲۳/۷۶۳۳	۵/۲۹۰۶۸	۱۶۹
میانگین نمره اضطراب کتابخانه‌ای	۳۰	۴۵	۱۰۷	۷۸/۳۲۵۴	۱۳/۰۱۸۵۵	۱۶۹

دستورالعمل‌های استفاده از منابع اطلاعاتی، منابع اطلاعات الکترونیکی، قوانین دسترسی، اطلاع‌رسانی در خصوص منابع اطلاعاتی، شبکه و سرعت اینترنت از جمله عوامل مکانیکی ایجادکننده اضطراب کتابخانه‌ای

بر اساس جدول ۴، عوامل مکانیکی و عوامل عاطفی به ترتیب بالاترین میانگین را در میان عوامل ایجادکننده‌ی اضطراب کتابخانه‌ای دارند. کتابخانه‌ی دیجیتال دانشگاه به‌عنوان ابزار دسترسی به منابع اطلاعاتی،

در این پژوهش بودند.

احساس بی‌کفایتی در استفاده از کتابخانه‌ی دیجیتال، لذت بردن از پورتال کتابخانه‌ی دیجیتال و وحشت از جستجوی اطلاعات از طریق رایانه و در محیط کتابخانه‌ی دیجیتال بود. مؤلفه‌های خرده مقیاس عوامل راحتی شامل احساس راحتی در استفاده از کتابخانه‌ی دیجیتال، احساس امنیت در محیط کتابخانه‌ی دیجیتال و احساس راحتی در سالن پایگاه عرضه اطلاعات الکترونیکی بود. مؤلفه‌های عوامل دانش کتابخانه‌ای دانستن جستجوی منابع الکترونیکی، بلا تکلیفی در صورت نیافتن منبع اطلاعاتی مورد نیاز، نیاز به کسب اطلاعات در مورد منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی، مفید بودن کارگاه آموزشی، داشتن اطلاعات کافی در خصوص منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی بود.

مؤلفه‌های خرده مقیاس عوامل کارکنان (کتابداران) شامل رفتار دوستانه با کاربر، وقت گذاشتن و علاقمند بودن کتابداران برای کمک به کاربر، گوش دادن به نظرات دستیاران در مورد کتابخانه دیجیتال، مهارت کتابداران در اطلاع‌رسانی منابع اطلاعات الکترونیکی، داشتن اطلاعات صریح کتابداران در مورد چگونگی استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی بود. مؤلفه‌های خرده مقیاس عوامل عاطفی شامل کمک کتابداران در صورت نیافتن منبع اطلاعاتی مورد نظر، سردرگمی در یافتن منابع اطلاعاتی الکترونیکی، احساس ایجاد مزاحمت برای کتابداران هنگام پرسیدن سوال، احساس اضطراب هنگام استفاده از کتابخانه‌ی دیجیتال، ترسیدن از پی بردن دیگران به ناتوانی فرد در استفاده از کتابخانه‌ی دیجیتال.

جدول ۵: نتایج آزمون رابطه‌ی اضطراب کتابخانه‌ای و خرده مقیاس‌های پنجگانه‌ی باستیک با متغیرهای پژوهش

میزان آشنایی با منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی		میزان آشنایی با منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی		میزان آشنایی با منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی		میزان مهارت استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی		جنسیت		خرده مقیاس‌های پنجگانه باستیک
pearson	sig	pearson	sig	pearson	sig	pearson	sig	pearson	sig	
۰/۶۶۱	۰/۰۰۰	-۰/۲۱۶	۰/۰۰۵	-۰/۲۰۰	۰/۰۰۹	-۰/۲۲۹	۰/۰۰۳	۰/۰۲۱	۰/۷۸۶	عوامل کارکنان (کتابداران)
۰/۶۲۰	۰/۰۰۰	-۰/۱۴۵	۰/۰۶۲	-۰/۲۱۸	۰/۰۰۴	-۰/۳۷۴	۰/۰۰۰	۰/۰۴۹	۰/۵۲۸	عوامل عاطفی
۰/۵۸۵	۰/۰۰۰	-۰/۲۳۶	۰/۰۰۲	۰/۰۹۴	۰/۲۲۵	-۰/۰۹۹	۰/۲۰۳	-۰/۱۶۲	۰/۰۳۶	عوامل راحتی
۰/۵۴۲	۰/۰۰۰	-۰/۱۸۳	۰/۰۱۸	-۰/۰۵۲	۰/۵۰۱	-۰/۲۱۲	۰/۰۰۶	۰/۱۱۹	۰/۱۲۴	عوامل دانش کتابخانه‌ای
۰/۷۲۰	۰/۰۰۰	-۰/۲۶۹	۰/۰۰۰	۰/۱۳۸	۰/۰۷۳	-۰/۱۷۲	۰/۰۲۶	-۰/۰۶۵	۰/۴۰۱	عوامل مکانیکی
-۰/۲۷۹	۰/۰۰۰	-۰/۳۵۵	۰/۰۰۰	-۰/۱۰۸	۰/۱۶۳	-۰/۳۶۶	۰/۰۰۰	۰/۰۲۸	۰/۷۱۵	اضطراب کتابخانه‌ای

بحث

هدف اصلی مطالعه، بررسی اضطراب کتابخانه‌ای دستیاران در استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی بود. حضور در محیط‌های مجازی از جمله کتابخانه دیجیتال و انواع گوناگون پایگاه‌های اطلاعاتی برای بسیاری از کاربران با تجربه‌ی سطحی از احساسات ناخوشایند همراه است. نتایج پژوهش، بیانگر آن است که ۵۲/۷ درصد جامعه پژوهش زن بودند. بین جنسیت و میزان اضطراب کتابخانه‌ای رابطه معناداری مشاهده نشد. یافته‌های پژوهش با یافته‌های خدیوی (۲۵)، غفاری (۱۴)، عرفان منش و همکاران (۱۲)، نارمنجی و نوکاریزی (۷)، خدیوی و همکاران (۵)، کوکبی و همکاران (۱۵)، حریری و نعمتی لقمجانی (۸)، در خصوص تأثیر جنسیت بر میزان اضطراب کتابخانه‌ای مشابهت و با یافته‌های رفیعی مقدم و جعفری مفرد طاهری (۱۱) و اصغرپور مهربانی و ساجدی (۱۳) مغایرت

در این مطالعه وضعیت توزیع نمره‌ی اضطراب کتابخانه‌ای با استفاده از آزمون آماری کولموگوروف-اسیمرنوف بررسی شد و نتیجه‌ی آزمون با مقدار ۰/۰۵۴ و سطح معناداری ۰/۲۰۰ معنادار نبود ($p > ۰/۰۵$). با توجه به نرمال بودن نمره‌ها، نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین دستیاران زن و مرد از نظر میانگین اضطراب کتابخانه‌ای تفاوت معناداری مشاهده نشد ($p > ۰/۰۵$). بین اضطراب کتابخانه‌ای دستیاران و مهارت استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی، میزان آشنایی آنان با منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی و میزان استفاده‌ی آنان از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی رابطه‌ی معناداری وجود داشت (جدول ۵). با تعیین شدت رابطه مشخص شد که ۱۳ درصد اضطراب کتابخانه‌ای به مهارت استفاده، ۷ درصد به میزان استفاده و ۱۲ درصد به میزان آشنایی با منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی مرتبط است.

مستلزم پژوهش دیگری است اما با توجه به هزینه‌های هنگفت تهیه منابع و تجهیزات زیربنایی، نیاز به تغییر در اجرای برنامه‌های آموزشی، درمانی به منظور استفاده‌ی بیشتر از این منابع احساس می‌گردد. یافته‌های این پژوهش در خصوص پایین بودن میزان آشنایی و استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی با یافته حسینی‌راد و همکاران (۲۶) مطابقت دارد.

میانگین نمره‌ی اضطراب دستیاران از نمره‌ی معیار (۹۰) پایین‌تر بود. عوامل مکانیکی نظیر کتابخانه دیجیتال به‌عنوان ابزار دسترسی به منابع اطلاعاتی، قوانین و مقررات دست و پاگیر، اطلاع‌رسانی و سرعت شبکه اینترنت بالاترین میانگین ایجاد اضطراب کتابخانه‌ای را در میان عوامل ایجادکننده بر عهده داشتند. به‌نظر می‌رسد ایجاد تغییراتی به منظور دسترسی راحت‌تر در پورتال کتابخانه دیجیتال، تهیه راهنماهای آموزشی، انجام اقداماتی به منظور افزایش سرعت اینترنت می‌تواند نقش مهمی در کاهش اضطراب کتابخانه‌ای دستیاران ایفا نماید. بعد از عوامل مکانیکی، عوامل عاطفی نظیر احساس ایجاد مزاحمت برای کتابداران، احساس سردرگمی در یافتن منابع، احساس وحشت در کتابخانه‌ی دیجیتال، احساس بی‌کفایتی در استفاده از منابع اطلاعاتی و یا احساس لذت در محیط کتابخانه دیجیتال؛ در جایگاه دوم عوامل ایجادکننده‌ی اضطراب کتابخانه‌ای قرار دارد. به‌نظر می‌رسد که با فراهم نمودن زمینه‌ی بهبود و ارتقای رفتار و مهارت کتابداران می‌توان عوامل عاطفی ایجادکننده‌ی اضطراب را کاهش داد. دستیاران علاوه بر این که در انجام فعالیت‌های تحصیلی، آموزشی و پژوهشی خود نیاز به استفاده‌ی گسترده‌ی از منابع اطلاعاتی روزآمد و معتبر دارند در جهت اقدامات درمانی و ارتقای سلامت بیماران نیز شدیداً به آن وابسته هستند. با توجه به مطالعه‌ی Jan و همکاران وجود رابطه‌ی منفی بین اضطراب کتابخانه‌ای و عملکرد تحصیلی (۲۷) وجود اضطراب کتابخانه‌ای موجب تاثیر معکوس بر عملکرد تحصیلی دستیاران می‌گردد. همان‌طور که اشاره شد میانگین نمره‌ی اضطراب کتابخانه‌ای دستیاران برابر با ۷۸/۳۲ می‌باشد که ۱۱/۶۸ نمره با نمره‌ی معیار ۹۰ فاصله دارد و نشان‌دهنده‌ی این است که دستیاران، سطحی از اضطراب کتابخانه‌ای را تجربه می‌کنند. نتایج مشابه این مطالعه را می‌توان در پژوهش‌های خدیوی و همکاران (۵)، حریری و نعمتی لغمجانی (۸)، آبیاری علی‌آباد (۱۰)، رفیعی مقدم و جعفری مفرد طاهری (۱۱)، عرفان‌منش و همکاران (۱۲)، کوکبی و همکاران (۱۵) مشاهده کرد. نتایج پژوهش‌های اشرفی ریزی و همکاران (۱۶)، اصغرپور مهربانی و ساجدی (۱۳)، در مغایرت با یافته‌های این مطالعه بود که به‌نظر می‌رسد

با توجه به وجود رابطه معنادار بین مهارت «استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی» و اضطراب کتابخانه‌ای به نظر می‌رسد آشنایی زمینه‌ای با پایگاه‌ها و تکنیک‌های جستجو در بازیابی منابع اطلاعاتی می‌تواند در کاهش اضطراب کتابخانه‌ای مؤثر باشد. همچنین بین مهارت «زبان انگلیسی» و اضطراب کتابخانه‌ای دستیاران رابطه معناداری وجود نداشت که با توجه به سطح متوسط مهارت زبان انگلیسی و تجربه دستیاران در استفاده از منابع و مراجع به زبان انگلیسی این امر منطقی به نظر می‌رسد.

بالاترین میانگین آشنایی و استفاده به‌موتور جستجوی گوگل تعلق داشت. با این‌که پایگاه اطلاعاتی PubMed و Up to Date بالاترین میانگین استفاده از منابع اطلاعات الکترونیکی را به خود اختصاص داده‌اند، میزان استفاده و آشنایی دستیاران با این پایگاه‌ها اندکی بالاتر از میانگین (۲/۵) می‌باشد. نکته‌ی قابل توجه این است که دستیاران به‌طور متوسط ۵-۱ ساعت در ماه در منابع الکترونیکی جستجو می‌کنند و تعداد ۵-۱ مقاله در ماه دانلود می‌کنند که بیانگر حداقل میزان استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی است. ۷۷/۵ درصد دستیاران همین مقدار را در رفع نیاز اطلاعاتی خود به میزان متوسط و زیاد مؤثر می‌دانند. علی‌رغم فراهم شدن امکان دسترسی به منابع الکترونیکی علمی معتبر در دانشگاه به نظر می‌رسد که مراجعه به هر یک از پایگاه‌های اطلاعاتی و انجام جستجو در آن‌ها به‌صورت جداگانه برای دستیاران مستلزم صرف زمان بیشتری است و این امر موجب گرایش به سمت استفاده از گوگل به‌عنوان ابزاری برای سهولت جستجو در کمترین زمان شده است. اگرچه ممکن است دلایل دیگری باعث پیدایش این گرایش شده باشد که البته این دلایل باید در پژوهشی دیگر بررسی گردد.

با توجه به زمینه‌ی بالینی پایگاه PubMed و Up to Date به‌نظر می‌رسد که این دو پایگاه نسبت به پایگاه‌های موجود در تأمین نیاز اطلاعاتی دستیاران نقش ویژه‌ای ایفا می‌کنند. همچنین امکان دارد استفاده‌ی آسان از CD بدون نیاز به مجوزهای خاص و نصب App در گوشی همراه در خصوص پایگاه Up to Date و امکان دانلود متن کامل مقالات دسترسی آزاد در PubMed در تشویق و ترغیب دستیاران در گرایش به این منابع اطلاعاتی مؤثر بوده باشد. به‌نظر می‌رسد برنامه‌های آموزشی، درمانی و پژوهشی دانشگاه، دستیاران را به سوی آشنایی و استفاده از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی سوق نمی‌دهد. اگر چه بررسی این امر و دلایل آن

مقطع و رشته تحصیلی دانشجویان مورد بررسی دلیل این مغایرت باشد.

نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان‌دهنده وجود سطح متوسطی از پدیده‌ی اضطراب کتابخانه‌ای در دستیاران است. پذیرش این واقعیت می‌تواند قدم مثبتی در رفع مشکلات موجود، در استفاده‌ی بهینه از منابع اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی محسوب گردد. رفع موانع موجود، آموزش

کاربران، ارائه راهنمایی‌های لازم، نصب راهنماهای آموزشی می‌تواند زمینه‌ی بروز این پدیده را کاهش دهد. فراهم‌کردن امکانات و اینترنت پرسرعت، استفاده از تجهیزات به‌روز و سالم نیز از دیگر عوامل کاهنده‌ی اضطراب هستند. پیشنهاد می‌شود که تحقیق‌های تکمیلی در زمینه‌ی عوامل اضطراب‌زا، ویژگی‌های شخصیتی کاربران در ایجاد اضطراب، عوامل عاطفی تقویت‌کننده و تضعیف‌کننده‌ی اضطراب کتابخانه‌ای و ویژگی‌های محیطی کتابخانه‌های دیجیتال انجام پذیرد.

منابع

- Mellon CA. Library anxiety: A grounded theory and it's development. *College & Research Libraries* 1986; 47(2): 160-5.
- Higgins CC. Factors associated with research anxiety of human resource education faculty in higher education [Thesis]. Arkansas: University of Arkansas; 2001.
- Bostick SL. The development and validation of the library anxiety scale [Thesis]. Detroit: Wayne State University; 1992.
- Onwuegbuzie AJ, Jiao QG & Bostick SL. Library anxiety: Theory, research, and applications. Lanham: The Scarecrow Press; 2004: 29-30.
- Khadivi S, Abedi MR & Shabani A. A study of library and electronic sources anxiety among the students at the university of Isfahan. *Quarterly Journal of Education and Psychology* 2004; 8(3): 115-30 [Article in Persian].
- Jowkar A & Taherian A. A survey of the library anxiety of the students of Shiraz university based on Bostick's library anxiety scale. *New Educational Approaches* 2008; 4(1): 135-58 [Article in Persian].
- Narmanji M & Nowkarizi M. Internet anxiety in information search process among graduate students at Ferdowsi and Birjand universities. *Iranian Journal of Information Processing & Management* 2009; 25(1): 111-29 [Article in Persian].
- Hariri N & Nemati Lafmjani S. Evaluation of library anxiety among students: A case study of rehabilitation school of Iran university of medical sciences. *Journal of Epistemology* 2010; 2(7): 39-52 [Article in Persian].
- Erfanmanesh MA & Basirian Jahromi R. The effect of library skills instruction and library tours on library anxiety among students. *Quarterly Journal of Knowledge Studies* 2012; 4(15): 43-52 [Article in Persian].
- Abiari Aliabad A. A survey on the relationship between information literacy and library anxiety in postgraduate students in Shahid Chamran university and the relationship between these concepts and demographic and academic variables [Thesis in Persian]. Ahvaz: Shahid Chamran University; 2011.
- Rafei Moghadam F & Jafari Mofrad Taheri E. A survey on the rate of library anxiety among new comers' students of Islamic Azad University-Tehran North Branch 2010-2011. *Quarterly Journal of Knowledge Studies* 2013; 5(16): 61-71 [Article in Persian].
- Erfanmensch ME, Dideghah F & Mohamadi M. Library anxiety among students of the faculty of education and psychology based on their contextual characteristics. *National Studies on Librarianship and Information Organization (NASTINFO)* 2014; 24(4): 42-61 [Article in Persian].
- Asgharpour Mehrabani D & Sajedi M. Measurement of library anxiety among students of literature and Humanities college in Qom university according to the Bostick's library anxiety scale. *Journal of Information Systems and Services* 2013; 2(4): 57-68 [Article in Persian].
- Gaffari S. The relationship between library anxiety and personality type of extrovert and introvert students of Humanities at Qom PNU. *Quarterly Journal of Knowledge and Information Management* 2015; 1(3): 61-74 [Article in Persian].
- Kokabi M, Bigdeli Z & Pakbaz E. An investigation of library anxiety rate of postgraduate students. *Human Information Interaction* 2015; 1(4): 251-8 [Article in Persian].

16. Ashrafi-Rizi H, Sajad MS, Rahmani S, Bahrami S & Papi A. The effective factors on library anxiety of students in Isfahan university of medical sciences and Shiraz University of medical sciences. *Journal of Education and Health Promotion* 2014; 3(1): 92.
17. Wildemuth B. Library anxiety impedes college students' library use, but may be alleviated through improved bibliographic instruction. *Evidence Based Library and Information Practice* 2017; 12(4): 275-80.
18. Jan SU, Anwar MA & Warraich NF. Library anxiety, library use and academic performance of undergraduate students in Pakistan. *Library Review* 2016; 65(8-9): 564-77.
19. McPherson MA. Library anxiety among university students: A survey. *Journal-International Federation of Library Associations (IFLA)* 2015; 41(4): 317-25.
20. Van Scoyoc AM. Reducing library anxiety in first-year students: The impact of computer-assisted instruction and bibliographic instruction. *Reference & User Services Quarterly* 2003; 42(4): 320-41.
21. Leppington R & Feind RS. Overcoming speech and library anxiety. *Academic Exchange Quarterly* 2005; 9(3): 321-5.
22. Bowers SL. Library anxiety of law students: A study utilizing the multidimensional library anxiety scale [Thesis]. Denver: University of Denver; 2010.
23. Lawless LJ. An examination of library anxiety at Cape Breton University. *Evidence Based Library and Information Practice* 2011; 6(3): 16-27.
24. Diprince E, Wilson A, Karafit C, Bryant A & Springer C. Don't panic! managing library anxiety with a library survival guide. *Reference & User Services Quarterly (RUSQ)* 2016; 55(4): 283-92.
25. Khadivi S. A study of library and electronic sources anxiety among the students at the medical university of Isfahan. *Quarterly Journal of Education and Psychology* 2007; 14(3): 117-34 [Article in Persian].
26. Hosseinirad S, Pashaei M & Amiri MR. Survey on use and awareness of medical multimedia databases in National Digital Library by graduate students at Hamadan university of medical sciences. *Pajouhan Scientific Journal* 2017; 15(4): 35-41 [Article in Persian].
27. Jan SU, Anwar MA & Warraich NF. The relationship between emotional intelligence, library anxiety, and academic achievement among the university students. Available at: https://www.researchgate.net/profile/Dr_Sajjad_Jan/publication/326556092_The_relationship_between_emotional_intelligence_library_anxiety_and_academic_achievement_among_the_university_students/links/5ba1dd9f92851ca9ed14c443/The-relationship-between-emotional-intelligence-library-anxiety-and-academic-achievement-among-the-university-students.pdf. 2018.

Library Anxiety of Residents in Use of Information Sources and Electronic Services Based on Localized Bostick Scale

Farideh Akbarzadeh¹ (M.S.) - Zahed Bigdeli² (Ph.D.)

¹ Ph.D. Candidate in Library Information Science, Faculty of Education & Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

² Professor, Department of Library Information Science, Faculty of Education & Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Abstract

Received: Apr 2019

Accepted: Aug 2019

Background and Aim: A Library is a safe place to research and study for some students, but it creates anxiety for others. The main purpose of this research is to investigate the library anxiety among Kermanshah University of Medical Sciences(KUMS) residents in using information sources and electronic services based on five factors of Bostick scale.

Materials and Methods: The study was a cross-sectional survey. The sample size was 197 persons who were selected using simple random sampling. 169 persons answered the questionnaire. Data collection tool was a researcher-made questionnaire whose validity was confirmed by experts and its reliability was confirmed by Cronbach's alpha coefficient of 0.809. The questionnaire consisted of 41 questions on a five-point Likert scale. The library anxiety questions were designed and localized based on the five factors of the Bostick scale. Data were analyzed using descriptive statistics, mean, standard deviation and analytical statistics by Kolmogorov-Smirnov test and Pearson correlation coefficient using SPSS software.

Results: The mean score of library anxiety was 78.32 of 90 scale, the mean score of familiarity and usage was 32.08 of 42 scale and 29.54 of 51 scale respectively. Mechanical and emotional factors had the highest mean of library anxiety factors. Mean library anxiety was not significantly different between male and female residents($p>0.05$). There was a significant relationship between residents' library anxiety and their skills in using information resources and e-services.

Conclusion: The results indicate a level of library anxiety among the assistants. Accepting this fact can be a positive step in solving the problems associated with the use of information and electronic resources.

Keywords: Libraries, Anxiety, Information Resource, Databases, Residents, Kermanshah

* Corresponding Authors:
Akbarzadeh F
Email :
akbarzadehfar@gmail.com